

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Ενότητα 13. Α. Κείμενο: Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής

Τίτλος:

«Μικροί ερευνητές»

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μικροί ερευνητές

Δημιουργός

Καλλιόπη Λαζαρίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Μάιος 2014

Διδακτική/ θεματική ενότητα

Ενότητα 13. Α. Κείμενο: Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το συγκεκριμένο σενάριο προϋποθέτει κατ' αρχάς τη διδασκαλία της [13^{ης} ενότητας](#) και την κατανόηση του περιεχομένου της από τους μαθητές. Επίσης, ο διδάσκων απαιτείται να γνωρίζει καλά τη χρήση των κοινόχρηστων εγγράφων της Google, κυρίως ως προς τη διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασης. Διδάσκων και μαθητές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

θα πρέπει, ακόμη, να είναι εξοικειωμένοι με πρακτικές ομαδικής εργασίας. Τέλος, από άποψη υποδομών απαιτείται η χρήση του εργαστηρίου πληροφορικής ή εναλλακτικά η δυνατότητα αξιοποίησης ενός φορητού υπολογιστή για κάθε ομάδα. Το σενάριο, επίσης, προβλέπει και επίσκεψη σε σχολική βιβλιοθήκη.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο αποτελεί πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια εργασία του σχολικού βιβλίου αποτελεί την εκκίνηση της δραστηριότητας, στη διάρκεια της οποίας οι μαθητές εξοικειώνονται σταδιακά με την έννοια της τεκμηριωμένης παράθεσης απόψεων. Αρχικά, διερευνούν τη σημασία της λέξης «τεκμηριώνω», αξιολογούν στοιχεία αξιοπιστίας πηγών, στη συνέχεια επιλέγουν τις πηγές τους σχετικά με θέματα διατροφής και καταγράφουν τα συμπεράσματά τους σε κοινόχρηστο έγγραφο, εστιάζοντας στα ζητήματα που θίγει το κείμενο του σχολικού βιβλίου. Συγκεκριμένα, διερευνούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες κάθε ιστορικής εποχής, καταγράφουν τις συνήθειες των συμμαθητών τους μέσα από ένα δικό τους ερωτηματολόγιο και αποτυπώνουν τις απόψεις και τις προτάσεις των ειδικών γύρω από ζητήματα διατροφής. Το σχολικό κείμενο, λοιπόν, αποτελεί τον πυρήνα προβληματισμού και διαμορφώνει την πορεία αναζήτησης της τεκμηριωμένης άποψης, σε ένα διάλογο ανάμεσα στο χθες και στο σήμερα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η μεθοδική, ερευνητική σκέψη και η τεκμηριωμένη θέση αποτελούν σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια του ανθρώπου να καταστεί ικανός να σχετιστεί πιο αποτελεσματικά με το περιβάλλον του και να υλοποιήσει τους στόχους του για πρόοδο (Cohen, Manion, Morisson 2007). Τα νέα προγράμματα σπουδών για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι εμπλουτισμένα με μαθήματα τα οποία προωθούν την ερευνητική δραστηριοποίηση των μαθητών (Τεχνολογία, Ερευνητική εργασία) αλλά και με επισημάνσεις προς τους διδάσκοντες όλων των ειδικοτήτων να ενισχύσουν τη διδασκαλία τους με τις αρχές των σχεδίων εργασίας/project (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2011). Η ανάγκη, λοιπόν, για καλλιέργεια της διερευνητικής στάσης των μαθητών και της διατύπωσης εμπειριστατωμένων απόψεων οδήγησε στη διαμόρφωση του κεντρικού νοηματικού άξονα του σεναρίου.

Η διάρθρωση των δραστηριοτήτων των μαθητών ακολουθεί τις [Αρχές της Μάθησης Μέσω Σχεδιασμού](#) (Kalantzis & Cope 2008), αφού η προσέγγιση των δεδομένων απαιτεί αναπλαισίωση της πληροφορίας και δημιουργία νέας γνώσης. Παράλληλα, οι μαθητές υπό το πρίσμα των επάλληλων κύκλων και των πολυγραμματισμών κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες απαραίτητες για την υιοθέτηση μιας επιθυμητής στάσης που αναδεικνύει την ταυτότητα του ενεργού υποκειμένου (Κουτσογιάννης 2002). Ακόμη, η αλληλεπίδραση κάθε μαθητή με τους συμμαθητές και τον διδάσκοντα διαμορφώνει το πλαίσιο της [«ζώνης επικείμενης ανάπτυξης»](#) που θα τον οδηγήσει σε ανώτερο γνωστικό στάδιο. Σε όλη αυτή τη διαδικασία ο εκπαιδευτικός παραμένει καθοδηγητής, σύμβουλος και εμπνευστής της προσπάθειας των μαθητών, ελαχιστοποιώντας το ρόλο της αυθεντίας των γνώσεων (Vygotsky 2008). Τέλος, ο [κοινωνικός εποικοδομισμός](#) αποτελεί το κυρίαρχο θεωρητικό υπόβαθρο του σεναρίου, καθώς η μάθηση αντιμετωπίζεται ως προϊόν αλληλεπίδρασης σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις που μέσα από την

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

υλοποίηση κοινών δραστηριοτήτων αξιοποιεί τη δυναμική των ομαδικών διεργασιών (Foulin & Mouchon 2001).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές /μαθήτριες:

- Να ενημερωθούν για τη σωστή στάση σε θέματα διατροφής
- Να προσδιορίσουν την επίδραση των κοινωνικών παραγόντων σε θέματα διατροφής
- Να εντοπίσουν τα λάθη τους γύρω από διατροφικές συνήθειες
- Να υιοθετήσουν ένα πιο υγιεινό διατροφικό πρότυπο
- Να προσεγγίσουν το αρχαίο ελληνικό κείμενο ως φορέα διαχρονικού προβληματισμού
- Να αντιληφθούν τον πολιτισμό κάθε εποχής ως συνισταμένη ποικίλων παραγόντων
- Να προσδιορίσουν την αξία της τεκμηριωμένης άποψης και να την αποδεχτούν ως στάση ζωής

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να γνωρίσουν τη σημασία των λέξεων «τεκμηριώνω» και «τεκμήριο»
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους σχετικά με τη διατροφή
- Να γνωρίσουν μεθόδους τεκμηρίωσης μιας άποψης
- Να γνωρίσουν μορφές ερευνητικής εργασίας
- Να προσεγγίσουν το ερωτηματολόγιο ως ξεχωριστό κειμενικό είδος με δικούς του κανόνες
- Να διατυπώσουν ερωτήσεις με σαφές περιεχόμενο
- Να σχολιάσουν με το κατάλληλο λεξιλόγιο τα αποτελέσματα της έρευνάς τους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να ασκηθούν στη χρήση ηλεκτρονικών και έντυπων λεξικών
- Να εξοικειωθούν με τις δυνατότητες των κοινόχρηστων εγγράφων
- Να διατυπώσουν τις βασικές αρχές μιας τεκμηριωμένης εργασίας
- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία τεκμηρίωσης της δικής τους άποψης
- Να αξιολογήσουν την αξιοπιστία διαφόρων πηγών
- Να αποδομήσουν πολυτροπικά κείμενα και στη συνέχεια να εκφραστούν και οι ίδιοι πολυτροπικά
- Να αναπτύξουν/βελτιώσουν λεκτικές και μη λεκτικές δεξιότητες που προάγουν την επικοινωνία και τη συνεργασία
- Να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητά τους

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από την ομαδική εργασία οι μαθητές ανταλλάσσουν απόψεις, επιχειρηματολογούν, προχωρούν σε αμοιβαίες υποχωρήσεις και εν τέλει κοινωνικοποιούνται. Παράλληλα, με τη χρήση των κοινόχρηστων εγγράφων εξοικειώνονται με τη διαμοίραση της πληροφορίας, με τη συνεργασία και το σεβασμό για την προσπάθεια των άλλων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η ερώτηση με τον αριθμό τέσσερα που συνοδεύει το κείμενο της [13^{ης} ενότητας](#) του σχολικού βιβλίου (σελ. 100) και συγκεκριμένα η φράση «να τεκμηριώσετε την άποψή σας» αποτελεί την αφετηρία αυτής της δραστηριότητας. Ξεκινά μια συζήτηση σχετικά με τη σημασία του ρήματος «τεκμηριώνω» και τις απαιτήσεις που προκύπτουν από την προαναφερόμενη φράση. Στη συνέχεια, οι μαθητές στρέφονται σε αναζήτηση τρόπων τεκμηρίωσης της δικής τους άποψης σχετικά με το αν είναι επίκαιρα όσα παρατηρεί ο Μουσώνιος Ρούφος στο κείμενό του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας αποτελεί προέκταση της επεξεργασίας ενός κειμένου που εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Β΄ Γυμνασίου, ενώ η αφετηρία της βρίσκεται σε ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Επιπλέον, οι στόχοι που έχουν τεθεί συμπεριλαμβάνουν και στόχους που αναφέρονται στο [Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#) για τη συγκεκριμένη ενότητα (σελ. 86).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών είναι η ουσιαστική και απαραίτητη βάση υλοποίησης του σεναρίου. Η συγκέντρωση όλων των εργασιών σε ένα κοινόχρηστο έγγραφο αλλά και η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, η ηλεκτρονική συμπλήρωσή του και η ταυτόχρονη αποτύπωση των ευρημάτων του με γραφήματα προϋποθέτει τη χρήση ΤΠΕ. Παράλληλα, η αναζήτηση πληροφοριών διευκολύνεται από την κριτική ανάγνωση ψηφιακών πόρων. Τέλος, η αξιοποίηση περιβάλλοντος ηλεκτρονικής τάξης δημιουργεί νέες συνθήκες διδασκαλίας και μάθησης (Ράπτης & Ράπτη 2004).

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

[Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου, Ενότητα 13: Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής](#)

[Έκφραση – Έκθεση Γ΄ Λυκείου: Ερευνητική εργασία](#)

[Ερμηνευτικό Λεξικό Νέας Ελληνικής \(ΟΕΔΒ\)](#)

[Οικιακή Οικονομία Α΄ Γυμνασίου, Κεφάλαιο 3: Διατροφή](#)

[Οικιακή Οικονομία Β΄ Γυμνασίου, Κεφάλαιο 5: Διατροφή και Διαιτολογία](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[Αρβανίτη Φωτεινή \(2011\). Επιδημιολογία άσθματος στην παιδική ηλικία: ο ρόλος της διατροφής. Διδακτορική διατριβή. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Γιάγκου Βαρβάρα \(2012\). Διατροφή και γευματικές συνήθειες στην Κύπρο από την προϊστορική μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.](#)

[Γκανιάτσα Δήμητρα \(2010\). Διατροφικές συνήθειες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.](#)

[Κασκαμανίδης Ιωάννης \(2010\). Η διατροφή και οι κοινωνικές της χρήσεις στην περιοχή της Φλώρινας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.](#)

[Μίγας Κωνσταντίνος \(2011\). Διατροφή των εφήβων. Εφαρμογή και αξιολόγηση προγράμματος παρέμβασης αγωγής υγείας σε αστικό περιβάλλον. Διδακτορική διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.](#)

[Τούντας Γ. Κ. \(2007\). Οι ιστορικές – κοινωνικές διαστάσεις της διατροφής και οι επιπτώσεις της στην υγεία. Ασκληπιακό Πάρκο Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών](#)

[Χατζηγεωργίου Χαράλαμπος \(2012\). Διαταραχές διατροφικής συμπεριφοράς με επικέντρωση στην ψυχογενή ανορεξία-βουλιμία σε παιδιά και εφήβους 10-18 χρόνων της Κύπρου. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Κρήτης.](#)

[Βικιλεξικό](#) [πηγή: Ελεύθερο Διαδικτυακό Λεξικό]

[Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

[Διατροφή.gr](#) [πηγή: Ιστοσελίδα με συμβουλές διατροφής]

[Διατροφικές συμβουλές](#) [πηγή: Ιστότοπος για διατροφικές συμβουλές]

[The Free Dictionary](#) [Ελληνικό Λεξικό]

[Κόσμος](#) [πηγή: Ιστοσελίδα γενικού ενδιαφέροντος]

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) [πηγή: Πύλη για την ελληνική γλώσσα].]

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Α΄ Φάση (2 ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής)

Μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας της **13^{ης} ενότητας** του σχολικού βιβλίου οι μαθητές, χωρισμένοι σε τέσσερις ομάδες, επεξεργάζονται τις ερωτήσεις που συνοδεύουν το κείμενο. Μόλις αρχίζει η επεξεργασία της τέταρτης ερώτησης (σελ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

100), ο διδάσκων θέτει το ερώτημα «τι σημαίνει η φράση: τεκμηριώστε την άποψή σας;» και καθοδηγεί τους μαθητές στην οργάνωση της δραστηριότητας με το [1ο φύλλο εργασίας](#) το οποίο είναι κοινό για όλες τις ομάδες και περιέχει έξι ασκήσεις.

Με αφορμή την πρώτη εργασία οι μαθητές καλούνται να σκεφτούν τη σημασία του ρήματος «τεκμηριώνω», ενώ στην επόμενη εργασία αναζητούν την ίδια σημασία σε ηλεκτρονικά και έντυπα λεξικά ([Βικιλεξικό](#), [Ερμηνευτικό Λεξικό Νέας Ελληνικής](#), [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)), προκειμένου να διατυπώσουν τον ορισμό, έτσι όπως τον καταλαβαίνουν. Στη συνέχεια, επιλέγουν μεταξύ διαφόρων δοσμένων ψηφιακών πόρων αυτούς που, κατά τη γνώμη τους, παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τη διατροφή, ώστε να αποτελούν τεκμήρια. Οι ψηφιακοί πόροι έχουν αντληθεί από διδακτορικές διατριβές ([1](#) και [2](#)), σχολικά εγχειρίδια ([Οικιακή Οικονομία Α' Γυμνασίου](#) και [Οικιακή Οικονομία Β' Γυμνασίου](#)), μια ιστοσελίδα γενικού ενδιαφέροντος ([Κόσμος](#)), ιστολόγια και ιστοσελίδες διατροφολόγων ([Διατροφή.gr](#) και [Διατροφικές συμβουλές](#)) και από τη [Βικιπαίδεια](#). Με την τέταρτη εργασία επεξεργάζονται εκ νέου το αρχαίο κείμενο, επιχειρούν να διατυπώσουν τη θέση του συγγραφέα και αναζητούν τον τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας τεκμηριώνει τη θέση του αυτή. Με την επόμενη εργασία καλούνται να μελετήσουν τη δομή μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών ([1](#), [2](#), [3](#) και [4](#)), προκειμένου να καταγράψουν αδρομερώς τη μεθοδολογία μιας ερευνητικής εργασίας. Τέλος, αφού μελετήσουν κι ένα σύντομο θεωρητικό κείμενο σχετικά με την [ερευνητική εργασία](#), παρακινούνται να σκεφτούν πώς θα μπορούσαν να οργανώσουν μια δική τους ανάλογη εργασία, προκειμένου να απαντήσουν τεκμηριωμένα στην τέταρτη ερώτηση του σχολικού βιβλίου.

Σε όλη τη διάρκεια της [Α' φάσης](#) οι μαθητές κρατούν σημειώσεις και προετοιμάζονται για τη συζήτηση που θα ακολουθήσει στην ολομέλεια της τάξης. Στη συζήτηση κάθε ομάδα μέσω του αντιπροσώπου της ανακοινώνει τις σκέψεις και τις διαπιστώσεις της, αρχικά για τις τέσσερις πρώτες εργασίες σχετικά με την έννοια της τεκμηρίωσης και σε έναν δεύτερο γύρο για τις δύο επόμενες εργασίες σχετικά με

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

την οργάνωση μιας ερευνητικής εργασίας. Κριτήρια αξιολόγησης σε αυτή τη φάση αποτελούν η εμπλοκή καθενός στις ομαδικές διεργασίες, η εμφάνιση των ομάδων στα ζητούμενα των ασκήσεων και οι αιτιολογημένες απαντήσεις, κριτήρια τα οποία καθορίζονται από το επίπεδο της τάξης.

Β΄ Φάση (δύο ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής)

Στο στάδιο αυτό οι μαθητές αρχίζουν να συγκεντρώνουν το υλικό που θα τους βοηθήσει να απαντήσουν τεκμηριωμένα στην ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Καθώς δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί τι μπορεί να έχουν σκεφτεί οι μαθητές στην τελευταία άσκηση της προηγούμενης φάσης, εργάζονται με φύλλο εργασίας, διαφορετικό για κάθε ομάδα, που τους δίνει κάποιες κατευθύνσεις. Παρακινούνται, όμως, να αξιοποιήσουν και τις ιδέες που οι ίδιοι διατύπωσαν. Το κείμενο που αναλαμβάνει να συντάξει κάθε ομάδα πρέπει να το εμπλουτίσει με σχετικές εικόνες και να το αναρτήσει σε κοινόχρηστο έγγραφο, όπου συγκεντρώνονται οι εργασίες όλων των ομάδων. Πιο συγκεκριμένα, κάθε ομάδα ανέλαβε την εξής αποστολή:

Η [πρώτη ομάδα, οι κοινωνιολόγοι](#), αναλαμβάνει να συγκεντρώσει υλικό που αναδεικνύει τους κοινωνικούς παράγοντες που επηρέασαν διαχρονικά τις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων. Οι μαθητές παρακινούνται να αναζητήσουν τις πηγές τους με βάση όσα συζητήθηκαν και στην προηγούμενη φάση, αλλά, επειδή το θέμα δεν τους είναι οικείο, κρίνεται σκόπιμο να δοθούν ορισμένοι πόροι. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

[Γιάγκου Βαρβάρα \(2012\). Διατροφή και γευματικές συνήθειες στην Κύπρο από την προϊστορική μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.](#)

[Κασκαμανίδης Ιωάννης \(2010\). Η διατροφή και οι κοινωνικές της χρήσεις στην περιοχή της Φλώρινας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.](#)

[Τούντας Γ. Κ. \(2007\). Οι ιστορικές – κοινωνικές διαστάσεις της διατροφής και οι επιπτώσεις της στην υγεία. Ασκληπιακό Πάρκο Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η [δεύτερη](#) και η [τρίτη](#) ομάδα είναι οι ερευνητές που αναλαμβάνουν ένα κοινό καθήκον, να αποτυπώσουν τις διατροφικές συνήθειες των εφήβων στην Ελλάδα του 21ου αιώνα, αλλά με διαφορετικό περιεχόμενο: οι [«ερευνητές του τρόπου»](#) εστιάζουν στη φράση του σχολικού κειμένου «Καὶ γὰρ ὁ πλέον ἢ δεῖ ἐσθίων ἀμαρτάνει, καὶ ὁ κατασπεύδων ἐν τῷ ἐσθίειν», και διερευνούν τις διατροφικές συνήθειες των συμμαθητών τους σχετικά με τα συγκεκριμένα ζητήματα. Αντίστοιχα, οι [ερευνητές των προτιμήσεων](#) διερευνούν θέματα που σχετίζονται με τη φράση «καὶ ὁ τὰ ἡδία τῶν ὑγιεινοτέρων βρώματα προτιμῶν. Ἔστι δὲ ἀμαρτία περὶ τροφήν καὶ ὅταν παρὰ καιρὸν προσφερώμεθα αὐτήν». Κάθε ομάδα ερευνητών αρχικά εργάζεται χωριστά και προσπαθεί να διατυπώσει με σαφήνεια τις ερωτήσεις της. Στη συνέχεια, οι εκπρόσωποί τους συνεργάζονται, για να συντάξουν ένα κοινό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο αναρτήθηκε στην ηλεκτρονική τάξη, ώστε να απαντήσουν όλοι οι μαθητές του τμήματος.

Αφού απαντήσουν όλοι, κάθε ομάδα ερευνητών συγκεντρώνει τα ποσοστά και τα γραφήματα της δικής της ενότητας με τη βοήθεια της έτοιμης φόρμας των [Google Drive](#). Με βάση αυτό το υλικό συντάσσουν τα συμπεράσματά τους, τα οποία επίσης αναρτούν στο κοινόχρηστο έγγραφο, στο αντίστοιχο κεφάλαιο.

Τέλος, η τέταρτη ομάδα αποτελεί τους [διατροφολόγους](#), οι οποίοι αναλαμβάνουν να συγκεντρώσουν υλικό σχετικά με τη σωστή στάση στο θέμα της τροφής. Αξιοποιούν πάλι το κείμενο του σχολικού βιβλίου [Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής](#) και προσπαθούν να εντοπίσουν τα βασικά διατροφικά λάθη που αναφέρονται. Στη συνέχεια, με τις κατάλληλες λέξεις-κλειδιά αναζητούν πληροφορίες από αρμόδιους σχετικά με τα συγκεκριμένα ζητήματα, δίνοντας πάντα βαρύτητα και στο θέμα της αξιοπιστίας των πηγών. Παρακινούνται να ανατρέξουν σε ψηφιακές και έντυπες πηγές, ενώ οι προτάσεις τους καταγράφονται επίσης στο κοινό έγγραφο. Με δεδομένο ότι οι συμβουλές από διατροφολόγους αφθονούν στο διαδίκτυο, θεωρείται σκόπιμο να αφηθούν οι μαθητές να εντοπίσουν μόνοι τους το υλικό τους. Με αυτόν τον τρόπο διαπιστώνεται και στην πράξη για όλους τους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μαθητές ο βαθμός αφομοίωσης όσων συζητήθηκαν στην Α΄ φάση, καθώς στο τελευταίο στάδιο γίνεται συζήτηση σχετικά με την επιλογή αξιόπιστων πηγών.

Σε όλη τη διάρκεια αυτής της φάσης απαιτείται συνεχής υπενθύμιση και επαγρύπνηση από τον διδάσκοντα, ώστε οι εκάστοτε νέες εγγραφές στο κοινό έγγραφο να μην αλλοιώνουν ή διαγράφουν τις προηγούμενες. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι και πάλι ο βαθμός ενασχόλησης καθενός με τις υποχρεώσεις της ομάδας του, η επιλογή και η κατάλληλη αξιοποίηση υλικού με αποφυγή της τεχνικής «αντιγραφή-επικόλληση» και η συμμόρφωση στις ιδιαιτερότητες των κοινόχρηστων εγγράφων.

Γ΄ Φάση – αναστοχασμός (1 ώρα σε αίθουσα με εξοπλισμό προβολής)

Οι μαθητές έχοντας πλέον μπροστά τους το έγγραφο με τις εργασίες όλων των ομάδων καλούνται να απαντήσουν, αν αυτό το κείμενο βοηθά τις ομάδες στην απάντηση της ερώτησης του σχολικού βιβλίου, αιτιολογώντας και τις απαντήσεις τους. Προσπαθούν να εντοπίσουν παραλείψεις, αδυναμίες αλλά και θετικά στοιχεία, αναλογιζόμενοι παράλληλα την πρόταση εργασίας που είχαν διατυπώσει στην Α΄ φάση. Στην προσπάθεια αυτή, μπορεί να γίνει αντιπαραβολή με κάποιες από τις πηγές που αξιοποίησαν στην πέμπτη άσκηση της Α΄ φάσης. Οι [κοινωνιολόγοι](#) και οι [διατροφολόγοι](#) παρουσιάζουν τις πηγές τους και ακολουθεί συζήτηση για την αξιοπιστία αυτών των πηγών, σε μία προσπάθεια σύνδεσης όλων των εργασιών σε ένα κοινό νήμα: την αναζήτηση της τεκμηριωμένης άποψης. Στη συνέχεια, δίνεται προφορικά η απάντηση στην τέταρτη ερώτηση του σχολικού βιβλίου, ενώ ο τρόπος με τον οποίο οι μαθητές προσεγγίζουν τώρα πια το θέμα αποτελεί και το σημαντικότερο τεκμήριο επίτευξης του βασικού στόχου του σεναρίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ /Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1^ο (κοινό για όλες τις ομάδες)

Σημείωση: Για τις εργασίες που ακολουθούν κρατήστε σημειώσεις και προετοιμαστείτε για τη συζήτηση που θα ακολουθήσει.

1. Η ερώτηση με τον αριθμό τέσσερα της σελίδας 100 του σχολικού βιβλίου ζητάει να τεκμηριώσετε την άποψή σας. Συζητείστε στην ομάδα σας τι σημαίνει το ρήμα «τεκμηριώνω».

2. Επισκεφτείτε τα παρακάτω ηλεκτρονικά λεξικά και αναζητείστε την ερμηνεία των λέξεων «τεκμηριώνω» και «τεκμήριο».

- [Βικιλεξικό](#)
- [Ερμηνευτικό Λεξικό Νέας Ελληνικής](#)
- [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)

Συνεχίστε την αναζήτηση της ερμηνείας και στα λεξικά της σχολικής βιβλιοθήκης. Με βάση όσα διαβάσατε διατυπώστε τον δικό σας ορισμό για το ρήμα «τεκμηριώνω».

3. Όλοι οι σύνδεσμοι που ακολουθούν, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη διατροφή. Επιλέξτε αυτούς που πιστεύετε ότι παρέχουν τεκμηριωμένες πληροφορίες.

Προετοιμαστείτε, ώστε να αιτιολογήσετε την άποψή σας.

- [Αρβανίτη Φωτεινή \(2011\). Επιδημιολογία άσθματος στην παιδική ηλικία: ο ρόλος της διατροφής. Διδακτορική διατριβή. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.](#)
- [Βικιπαίδεια](#)
- [Διατροφή.gr](#) [Ιστοσελίδα με συμβουλές διατροφής]
- [Διατροφικές συμβουλές](#) [Ιστότοπος για διατροφικές συμβουλές]
- [Κόσμος](#) [Ιστοσελίδα γενικού ενδιαφέροντος]
- [Οικιακή Οικονομία Α' Γυμνασίου, Κεφάλαιο 3: Διατροφή](#)
- [Οικιακή Οικονομία Β' Γυμνασίου, Κεφάλαιο 5: Διατροφή και Διαιτολογία](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- [Χατζηγεωργίου Χαράλαμπος \(2012\). Διαταραχές διατροφικής συμπεριφοράς με επικέντρωση στην ψυχογενή ανορεξία-βουλμία σε παιδιά και εφήβους 10-18 χρόνων της Κύπρου. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Κρήτης.](#)

4. Ξαναδείτε το κείμενο «[Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής](#)». Ποια είναι η άποψη του συγγραφέα για την τροφή και πώς την τεκμηριώνει;

5. Μελετήστε τις παρακάτω εργασίες, κυρίως τα περιεχόμενα και τα εισαγωγικά κείμενα, και προσέξτε ποια κοινά στοιχεία παρουσιάζουν μεταξύ τους. Προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς τεκμηριώνουν οι συγγραφείς τις απόψεις τους σχετικά με ζητήματα διατροφής, δηλαδή ποια μέθοδο ακολουθούν.

- [Γιάγκου Βαρβάρα \(2012\). Διατροφή και γευματικές συνήθειες στην Κύπρο από την προϊστορική μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.](#)
- [Γκανιάτσα Δήμητρα \(2010\). Διατροφικές συνήθειες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.](#)
- [Κασκαμανίδης Ιωάννης \(2010\). Η διατροφή και οι κοινωνικές της χρήσεις στην περιοχή της Φλώρινας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.](#)
- [Μίχας Κωνσταντίνος \(2011\). Διατροφή των εφήβων. Εφαρμογή και αξιολόγηση προγράμματος παρέμβασης αγωγής υγείας σε αστικό περιβάλλον. Διδακτορική διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.](#)

6. Όλες οι εργασίες της προηγούμενης άσκησης είναι ερευνητικές εργασίες. Αφού μελετήσετε και το παρακάτω υλικό σχετικά με τις ερευνητικές εργασίες, προσπαθήστε να σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να οργανώσετε μια δική σας ερευνητική εργασία, προκειμένου να απαντήσετε τεκμηριωμένα στην τέταρτη ερώτηση του σχολικού βιβλίου.

- [Ερευνητική εργασία - προλογικά](#)

Προετοιμαστείτε για τη συζήτηση που θα αρχίσει σε λίγο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 2^ο – Ομάδα Α: Οι Κοινωνιολόγοι

Ήρθε η ώρα να συγκεντρώσετε το δικό σας υλικό, για να απαντήσετε τεκμηριωμένα στην ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Επειδή κάθε ιστορική εποχή έχει τις δικές της συνήθειες, η ομάδα σας αναλαμβάνει να ενημερώσει τους υπόλοιπους σχετικά με τους κοινωνικούς παράγοντες που διαμορφώνουν τη στάση των ανθρώπων σε θέματα διατροφής.

1. Με βάση όσα συζητήθηκαν μέχρι τώρα αναζητήστε αξιόπιστες πηγές για να συγκεντρώσετε σχετικό υλικό. Μπορείτε να αξιοποιήσετε δεδομένα και από τις παρακάτω πηγές:

- [Γιάγκου Βαρβάρα \(2012\). Διατροφή και γευματικές συνήθειες στην Κύπρο από την προϊστορική μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.](#)
- [Κασκαμανίδης Ιωάννης \(2010\). Η διατροφή και οι κοινωνικές της χρήσεις στην περιοχή της Φλώρινας. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.](#)
- [Τούντας Γ. Κ. \(2007\). Οι ιστορικές – κοινωνικές διαστάσεις της διατροφής και οι επιπτώσεις της στην υγεία. Ασκληπιακό Πάρκο Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών](#)

2. Με βάση το υλικό που συγκεντρώσατε να συντάξετε ένα σύντομο κείμενο και να το αναρτήσετε στο κοινόχρηστο έγγραφο, στην κατάλληλη θέση (1ο κεφάλαιο). Μπορείτε να αξιοποιήσετε και σχετικές ιδέες που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εργασίες αυτού του μαθήματος. Προσοχή μην αλλάξετε κάτι στις εργασίες των συμμαθητών σας. Προσπαθήστε να εμπλουτίσετε το κείμενό σας με ανάλογες εικόνες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 2^ο – Ομάδα Β: Οι Ερευνητές του τρόπου

Ήρθε η ώρα να συγκεντρώσετε το δικό σας υλικό, για να απαντήσετε τεκμηριωμένα στην ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Η ομάδα σας αναλαμβάνει να ενημερώσει τους υπόλοιπους σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των εφήβων στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

1. Αφού κατανοήσετε το περιεχόμενο της φράσης του σχολικού βιβλίου «*Και γάρ ὁ πλέον ἢ δεῖ ἐσθίων ἀμαρτάνει, καὶ ὁ κατασπεύδων ἐν τῷ ἐσθίειν*», ετοιμάστε ένα ερωτηματολόγιο με το οποίο θα διερευνήσετε τις συνήθειες των συμμαθητών σας γύρω από τα συγκεκριμένα θέματα. Προσέξτε πώς θα διατυπώσετε καλύτερα τις ερωτήσεις σας.

2. Το ερωτηματολόγιο θα είναι ηλεκτρονικό και θα το συντάξετε σε συνεργασία με την άλλη ομάδα των ερευνητών. Ενημερώστε τους συμμαθητές σας για τον σύνδεσμο στον οποίο θα βρουν το ερωτηματολόγιο, για να απαντήσουν στις ερωτήσεις σας.

3. Μόλις απαντήσουν όλοι οι συμμαθητές σας, αναζητήστε στην ηλεκτρονική φόρμα του ερωτηματολογίου τα γραφήματα και τα ποσοστά των απαντήσεων. Με βάση αυτά να συντάξετε ένα σύντομο κείμενο με τα συμπεράσματά σας σχετικά με τις συνήθειες των συμμαθητών σας, το οποίο θα το αναρτήσετε στο κοινόχρηστο έγγραφο, στην κατάλληλη θέση (2ο κεφάλαιο). Μπορείτε να αξιοποιήσετε και σχετικές ιδέες που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εργασίες αυτού του μαθήματος. Προσοχή μην αλλάξετε κάτι στις εργασίες των συμμαθητών σας. Προσπαθήστε να εμπλουτίσετε το κείμενό σας με ανάλογα γραφήματα.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο εργασίας 2^ο – Ομάδα Γ: Οι Ερευνητές των προτιμήσεων

Ήρθε η ώρα να συγκεντρώσετε το δικό σας υλικό, για να απαντήσετε τεκμηριωμένα στην ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Η ομάδα σας αναλαμβάνει να ενημερώσει τους υπόλοιπους σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες των εφήβων στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

1. Αφού κατανοήσετε το περιεχόμενο της φράσης του σχολικού βιβλίου «*και ό τὰ ἡδία τῶν ὑγιεινοτέρων βρώματα προτιμῶν. Ἔστι δὲ ἄμαρτία περὶ τροφήν καὶ ὅταν παρὰ καιρὸν προσφερώμεθα αὐτήν*», ετοιμάστε ένα ερωτηματολόγιο με το οποίο θα διερευνήσετε τις συνήθειες των συμμαθητών σας γύρω από τα συγκεκριμένα θέματα. Προσέξτε πώς θα διατυπώσετε καλύτερα τις ερωτήσεις σας.

2. Το ερωτηματολόγιο θα είναι ηλεκτρονικό και θα το συντάξετε σε συνεργασία με την άλλη ομάδα των ερευνητών. Ενημερώστε τους συμμαθητές σας για τον σύνδεσμο στον οποίο θα βρουν το ερωτηματολόγιο, για να απαντήσουν στις ερωτήσεις σας.

3. Μόλις απαντήσουν όλοι οι συμμαθητές σας, αναζητήστε στην ηλεκτρονική φόρμα του ερωτηματολογίου τα γραφήματα και τα ποσοστά των απαντήσεων. Με βάση αυτά συντάξτε ένα σύντομο κείμενο με τα συμπεράσματά σας σχετικά με τις συνήθειες των συμμαθητών σας, το οποίο θα το αναρτήσετε στο κοινόχρηστο έγγραφο, στην κατάλληλη θέση (2ο κεφάλαιο). Μπορείτε να αξιοποιήσετε και σχετικές ιδέες που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εργασίες αυτού του μαθήματος. Προσοχή μην αλλάξετε κάτι στις εργασίες των συμμαθητών σας. Προσπαθήστε να εμπλουτίσετε το κείμενό σας με ανάλογα γραφήματα.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο εργασίας 2^ο – Ομάδα Δ: Οι Διατροφολόγοι

Ήρθε η ώρα να συγκεντρώσετε το δικό σας υλικό, για να απαντήσετε τεκμηριωμένα στην ερώτηση του σχολικού βιβλίου. Η ομάδα σας αναλαμβάνει να ενημερώσει τους υπόλοιπους σχετικά με τη σωστή στάση στο θέμα της τροφής.

1. Μελετήστε πάλι το κείμενο του σχολικού βιβλίου [Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής](#) και προσπαθήστε να εντοπίσετε ποια βασικά διατροφικά λάθη αναφέρονται.

2. Αναζητήστε πληροφορίες από αρμόδιους σχετικά με τα συγκεκριμένα ζητήματα. Μπορείτε να ανατρέξετε σε ψηφιακές πηγές ή στη σχολική βιβλιοθήκη. Προσέξτε όσα συζητήσαμε για την αξιοπιστία των πηγών.

3. Καταγράψτε συγκεκριμένες προτάσεις για τα λάθη αυτά και αναρτήστε το κείμενό σας στο κοινόχρηστο έγγραφο, στην κατάλληλη θέση (3ο κεφάλαιο). Μπορείτε να αξιοποιήσετε και σχετικές ιδέες που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εργασίες αυτού του μαθήματος. Προσοχή μην αλλάξετε κάτι στις εργασίες των συμμαθητών σας. Προσπαθήστε να εμπλουτίσετε το κείμενό σας με ανάλογες εικόνες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το συγκεκριμένο σενάριο, εκτός από τη διεύρυνση των νοημάτων της [13^{ης} ενότητας](#), μπορεί να αξιοποιηθεί σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα ημιτυπικής εκπαίδευσης (π.χ. Αγωγής Υγείας) με μεγαλύτερη εμβάθυνση σε κάθε ένα από τα θέματα που θίγει το σχολικό κείμενο. Μια άλλη, εντελώς διαφορετική προσέγγιση, μπορεί να εστιάσει στην ανάδειξη των συγκεκριμένων θεμάτων μέσα από την τέχνη (λογοτεχνία, κινηματογράφος, ζωγραφική, γλυπτική κλπ). Ωστόσο, καθώς ο κύριος στόχος του σεναρίου είναι η εξοικείωση των μαθητών με την κατάθεση τεκμηριωμένης άποψης κυρίως με τη μορφή της ερευνητικής εργασίας, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ο βασικός πυρήνας δόμησης των εργασιών και να τροποποιηθούν οι πηγές ανάλογα με τη θεματολογία που θα κληθούν να διερευνήσουν οι μαθητές.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η ενασχόληση με ένα θέμα τόσο οικείο για τους μαθητές και η βιωματική προσέγγιση ζητημάτων σχετικά με τη διατροφή αναμένεται ότι θα προσελκύσουν το ενδιαφέρον τους. Ένας περιορισμός που προκύπτει από το σχεδιασμό της δραστηριότητας είναι η απαραίτητη προϋπόθεση λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προκειμένου να αξιοποιηθούν τα κοινόχρηστα έγγραφα. Εάν οι μαθητές δεν διαθέτουν αντίστοιχους λογαριασμούς, καλό είναι να ενημερωθούν οι γονείς, πριν προχωρήσει ο εκπαιδευτικός στη δημιουργία σχετικών λογαριασμών. Εναλλακτικά, τα κοινόχρηστα έγγραφα μπορεί να τα δημιουργήσει ο διδάσκων παρέχοντας δικαίωμα πρόσβασης και επεξεργασίας στους μαθητές, για όσο διάστημα διαρκεί η δραστηριότητα. Τέλος, αναμένεται ότι οι ομάδες των ερευνητών θα χρειαστούν μεγαλύτερη καθοδήγηση, τόσο στη διατύπωση των ερωτήσεων όσο και στο σχολιασμό των δεδομένων του ερωτηματολογίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cohen, L., L. Manion & K. Morisson, 2007. *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*.
Αθήνα: Μεταίχμιο.

Foulin, J. & S. Mouchon. 2001. *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Kalantzis, M. & B. Core. 2008. *Οι Αρχές της Μάθησης Μέσω Σχεδιασμού*.

<http://neamathisi.com/learning-by-design/lbd-principles> [9/6/2014]

Vygotsky, L. 2008. *Γλώσσα και Σκέψη*. Αθήνα: Γνώση.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [9/6/2014]

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό και Γυμνάσιο): Οδηγός για τον εκπαιδευτικό*. Αθήνα.

[Πρόγραμμα Σπουδών της Αρχαίας Ελληνικής](#) [9/6/2014]

Ράπτης, Α. & Α. Ράπτη. 2004. *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας*.
Ολική Προσέγγιση. Αθήνα.